

Jaarverslag G40 pijler Economie en Werk 2022

Overdrachtsdocument

De pijler Economie en Werk ging in 2022 van start met een overdrachtsdocument, met drie speerpunten:

1. In het centrum van de stad wordt de neerwaartse spiraal van leegstand, verpaupering en ondermijning omgebogen in een opwaartse spiraal naar een binnenstad waar het hart van de samenleving klopt en die aantrekkingskracht heeft op inwoners, bezoekers en ondernemers. Het resultaat is dat leegstand vermindert, veiligheid toeneemt en dat ondernemers een eerlijke boterham kunnen verdienen.
2. Onbenut talent van werkenden en niet werkenden wordt veel meer benut ten gunste van de eigenwaarde van werknemers en de economie. Er komt meer mobiliteit tussen tekort- en overschotberoepen. Ondernemers kunnen weer ondernemen omdat hun openstaande vacatures gevuld worden met mensen die ontwikkelkracht geven aan hun onderneming.
3. MKB-ondernemers blijven concurrerend in de klimaat-neutrale, inclusieve en digitale economie van de (nabije) toekomst. Hun aandeel in de nationale innovatie stijgt waardoor zij hun aandeel in de totale werkgelegenheid van 70% kunnen handhaven.

Essentieel is dat de G40-steden hun verantwoordelijkheid nemen in interbestuurlijke-, lokale- en regionale samenwerking van overheden, ondernemers, werknemers en maatschappelijke instellingen en hun partners inwoners en ondernemers in staat stellen de kansen te pakken in de transformaties op het gebied van klimaat, gezondheid, inclusie en digitalisering.

Bestuurswissel

Pijlervoorzitter Pieter Meekels (Sittard-Geleen) nam bij de gemeenteraadsverkiezingen afscheid van de politiek. In de zomer werd in een digitale stemming Frank den Brok (Oss) gekozen als voorzitter en Adam Elzakalai (Amstelveen) als vice voorzitter.

Nieuwe bestuursperiode

Tijdens de bestuurlijke netwerkdagen in Almere werd een start gemaakt met de nieuwe bestuursperiode. Gewerkt wordt met drie themagroepen:

- MKB en economische vernieuwing
- Sterke keten van participatie, leren, werken en ondernemen
- Vitale binnensteden en werklocaties

Werklocaties is een nieuw aandachtspunt van de pijler. Het thema smart cities ging over naar de fysieke pijler.

Ambtelijk overleg

De ambtenaren vergaderden vier keer digitaal en één keer fysiek; in september in Deventer. In februari was het thema ondernemersdienstverlening met Paul van Dijk van het Nederlands Comité voor Ondernemerschap als gast en pitches van drie steden (Breda, Deventer, Sittard-Geleen) over hoe zij de ondernemersdienstverlening oppakken. In maart werd de Economische agenda voor stad en regio (P31/VNG) besproken met pitches van drie steden (Haarlem, Zwolle, Groningen) over vernieuwing van de economische structuur, ruimte voor ondernemen en human capital. In mei was het thema circulaire economie met pitches van Breda en STEC. In september werd afscheid genomen van Denis Crompvoets als

pijlersecretaris en werd gesproken over de thema's voor de nieuwe bestuursperiode. In november werden de thema's verder uitgewerkt en waren te gast Paul van Dijk met de Staat van het MKB 2022, en Arno Ruigrok van de Citydeal binnensteden.

Themagroep MKB en economische vernieuwing

In aansluiting op het advies van het Nederlands Comité voor Ondernemerschap, de mogelijkheden verkend van een community of practise om de dienstverlening in de regio aan het brede MKB te verbeteren. Yvonne Salvino (Sittard-Geleen) is trekker van de themagroep. In de tweede helft van 2022 is gewerkt aan een manifest om de zorg uit te spreken over de moeilijke financiële situatie van MKB-ondernemers na de Corona-crisis en in de energie-crisis met oplopende kosten en nog niet afbetaalde schulden. Het manifest is onder de aandacht gebracht van het ministerie van EZK en de Tweede kamer. Voorgesteld wordt in een brief van 14 steden wordt voorgesteld middelen beschikbaar te stellen voor menskracht om de regionale (triple helix) MKB-ondersteuningsinfrastructuur te versterken en menskracht voor de individuele begeleiding van MKB-ondernemers, bestaande nationale en Europese MKB-middelen per regio gebundeld in te zetten, en de bundeling in de steden en hun triple helix partners te concretiseren. Gewerkt wordt aan een Community of Practise. Iedere stad kan daaraan deelnemen, als steden zich ook daadwerkelijk willen inspannen voor verbetering van de dienstverlening.

Themagroep Smart Cities

De themagroep Smart Cities heeft in 2022 de focus gelegd op slimme mobiliteit. Met het ministerie I&W zijn gesprekken gevoerd over samenwerking. Directeuren van de zes koploper-gemeenten hadden het voortouw in de doorontwikkeling van de themagroep, onder voorzitterschap van Wim Willems (Apeldoorn). In de tweede helft van 2022 is door de G40 met I&W gewerkt aan een gezamenlijk Uitvoeringsprogramma mobiliteitsvernieuwing voor een slimme en duurzame verstedelijking. Wim Willems is ook voorzitter van de Citydeal *een slimme stad, zo doe je dat*. In december heeft Wim Willems afscheid genomen als wethouder.

Uitvoeringsprogramma mobiliteitsvernieuwing voor slimme, duurzame verstedelijking

Mobiliteitsvernieuwing in relatie tot slimme, duurzame verstedelijking omvat onder andere het komen tot lagere parkeernormen, (netwerken van) hubs, een intensiever gebruik van deelvervoer, betere fietsinfra, een dynamischer ruimtegebruik, slim openbaar vervoer en slimme stadslogistiek. Door verder in te zetten op onderlinge samenwerking, en samenwerking met het Rijk, kunnen lokale oplossingen in deelmobiliteit, hubs, slimme stadslogistiek, digitale platforms, standaarden en werkwijzen worden gerealiseerd en opgeschaald. Dit vraagt om een gezamenlijke en meerjarige inspanning, geld voor instrumentatie en realisatie en samenwerking tussen het Rijk en gemeentelijke netwerken. De trekkende G40-steden zijn gestart met een kwartiermaker en streven naar een gezamenlijke programma-organisatie. Ook werd gewerkt aan de aanvraag voor het Nationaal Groeifonds.

Themagroep Vitale Binnensteden en Werklocaties

Werklocaties nieuw thema voor de G40

Ook in 2022 was de themagroep ambtelijk en bestuurlijk vertegenwoordigd in het VNG-overleg binnensteden en de landelijke Stuurgroep Retailagenda. De themagroep sprak mee

over het inrichten van een Citydeal vitale binnensteden. Dit was een initiatief van de G6. De G4 werken op economisch vlak samen met Eindhoven en Groningen.

Adam Elzakalai (Amstelveen) is sinds september de bestuurlijk trekker van de themagroep, in samenwerking met Maarten Burggraaf. Monique Esselbrugge (Nijmegen) maakte plaats voor Maarten Burggraaf (Dordrecht) als bestuurlijk trekker van het thema binnensteden.

Werklocaties is een nieuw thema voor de G40. Het thema is actueel vanwege:

- de verstedelijkingsvraag; blijft er bij de druk van de woningmarkt voldoende ruimte voor werken
- de verduurzamingsopgave van werklocaties

Een ambtelijke werkgroep is van start gegaan om de inspanningen van de G40 en de samenwerking met het ministerie van EZK te concretiseren.

Themagroep Sterke Keten

Participatie, leren, werken en ondernemen

De themagroep startte 2022 met het symposium De Kracht van de Regio, samen met het UWV. Besproken werden de wensen voor het nieuwe kabinet. De opbrengsten van het gesprek zijn meegenomen in een brief aan het ministerie van SZW. Met Ton Wilthagen (Universiteit Tilburg) werd gesproken over participatie. De G40 wil een fundamentele herziening van de participatiewet.

Bestuurlijk trekker Mariska ten Heuw (Hengelo) speelde een actieve rol in de VNG; in de commissie PSI en in de VNG taskforce economisch herstel op het thema human capital. Na een reeks gesprekken met landelijke stakeholders leidde dit tot de paper *Naar een wendbare en weerbare beroepsbevolking*. Aan de G40-themagroep nemen ook vier gemeenten deel die trekker zijn van een arbeidsmarktregio, maar geen lid zijn van G4 of G40. Met de G4 is een intensief contact. Mariska ten Heuw kwam na de gemeenteraadsverkiezingen niet terug als wethouder en droeg haar taken over aan Carine Bloemhoff (Groningen). Zij werd in september samen met Raymond Wanders (Emmen) gekozen als nieuwe voorzitter.

In het voorjaar sprak de themagroep over het aflopen van de Corona-steunmaatregelen, de TOZO, de toekomst van de SW-bedrijven (sociale werkvoorziening), en de bijstelling van de BUIG (gebundelde uitkeringen van het rijk aan gemeenten op het gebied van werk).

Tijdens de bestuurlijke netwerkdagen in Almere (september) besprak de themagroep de strategische koers voor de komende jaren. Samengevat:

- Participeren: Fundamentele herziening Participatiewet; menselijke maat, experimenteerruimte
- Leren: Leven lang ontwikkelen, regionale Human Capital Agenda's, maatwerk in de regio mogelijk maken, ontschotting
- Werken en ondernemen: Vormgeven uitbreiding regionale arbeidsmarktinfrastructuur met SZW

Uitbreiding arbeidsmarktinfrastructuur

In oktober presenteerde het kabinet de uitgangspunten voor de uitbreiding van de arbeidsmarktinfrastructuur. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de ervaringen met de regionale

mobiliteitsteams (RMT) die in de Corona-periode per arbeidsmarktregio zijn opgezet. De ambitie is om in elke arbeidsmarktregio minimaal één (ook digitaal) loket in te richten. Dit loket moet toegang bieden tot de dienstverlening van een regionaal publiek-privaat samenwerkingsverband van sociale partners, UWV, gemeenten, SBB en onderwijsinstellingen (*regionale menukaart*). In het regionaal beraad heeft de centrumgemeente de functionele regie. Het ministerie gaat de uitgangspunten uitwerken tot een nieuwe werkwijze, in overleg met de stakeholders, waaronder de centrumgemeenten van arbeidsmarktregio's. De themagroep pakt deze uitdaging proactief op.

De bestuurders van de themagroep Sterke Keten vergaderden in 2022 vier keer digitaal en één keer fysiek (bestuurlijke netwerkdag Almere). De ambtelijke themagroep vergaderde acht keer digitaal.